

Trong năm qua, nền kinh tế của nước ta có những chuyển biến mạnh mẽ: GDP đạt 8.5% trong khi đó lạm phát trên 2 con số. Cùng với tình hình kinh tế thế giới biến động, đặc biệt là sự khủng hoảng của nền kinh tế Mỹ, sự tụt dốc của lãi suất, mất giá thảm hại của USD dẫn đến việc tăng không phanh của vàng và dầu lửa trước sự biến động theo chiều hướng suy giảm của USD. Nhưng ở nước ta, USD vẫn là một nhu cầu không thể thiếu cho các doanh nghiệp xuất nhập khẩu. Vậy xu hướng lãi suất ở nước ta như thế nào trước những sự biến động trời sập liên tục của thế giới cùng với sự tăng trưởng mạnh mẽ của nền kinh tế trong nước? Bài viết này sẽ cung cấp một số thông tin về biến động lãi suất Việt Nam và thế giới trong suốt một năm qua.

Lãi suất Việt Nam và thế giới

1 năm nhìn lại

PHẠM HẢI YẾN

Tình hình lãi suất thế giới

USD

Năm 2007 đánh dấu bằng sự khủng hoảng của nền kinh tế Mỹ, bắt đầu từ việc các ngân hàng (NH) cho vay có phần dễ dãi đối với những khoản nợ dưới tiêu chuẩn cho những khách hàng mua nhà trả góp với hy vọng đầu cơ để kiếm lời trên thị trường địa ốc. Tuy nhiên, sau một thời kỳ sốt giá, thị trường địa ốc rơi vào tình trạng đóng băng do lãi suất cho vay cầm cố được điều chỉnh tăng, những người đi vay không thể trả được nợ và lãi vay. Nợ xấu tăng lên ước chừng 300 tỷ USD và không có khả năng thu hồi, một loạt các NH lớn như Merrill Lynch, Citigroup, Morgan Stanley lần lượt rơi vào tình trạng thua lỗ, thâm hụt nặng nề phải sáp nhập hoặc bán cổ phần cho các cổ đông nước ngoài đã khiến nền kinh tế Mỹ có nguy cơ rơi vào tình trạng suy thoái. Cục dự trữ liên bang Mỹ (FED) đã bơm 88 tỷ USD, Ngân hàng Trung ương châu Âu (ECB) chi tới 283,2 tỷ USD để hỗ trợ cho các NHTM nhưng tình trạng vẫn không mấy khả quan. Một thời gian dài ảm đạm trên thị trường chứng khoán Mỹ và toàn cầu. Để cứu vãn tình trạng này, FED đã 3 lần điều chỉnh giảm lãi suất.

- Vào ngày 18/9, FED cắt giảm lãi suất USD đồng "bạc xanh" từ mức 5,25%, xuống còn 4,75%.
- Vào ngày 31/10, lãi suất USD tiếp tục hạ xuống còn 4,5%.
- Vào ngày 11/12, lãi suất đồng tiền này chỉ còn ở mức 4,25%.

Lúc đó, các NHTM lần lượt giảm lãi suất cho vay xuống còn 7,5%, điều này có tác dụng tích cực nhằm kích cầu giúp cho người dân và doanh nghiệp có thể vay vốn dễ dàng hơn, với chi phí rẻ hơn đồng thời khắc phục tình trạng khủng hoảng của nền kinh tế nước này. Ngay sau động thái này, nền kinh tế

toàn cầu có những chuyển biến tốt đẹp. Chỉ số Dow Jones đã tăng trở lại sau những ngày đổ trên sàn, thị trường chứng khoán châu Âu và châu Á cũng vì thế mà đồng loạt tăng điểm.

Tuy nhiên, lãi suất USD giảm cùng với việc bơm USD vào lưu thông đã khiến lạm phát của Mỹ tăng và USD liên tục mất giá so với các đồng tiền mạnh khác, đặc biệt là EUR và GBP. Vào 7/11, USD lao xuống vạch 1 Euro bằng 1,4967 USD, mức thấp nhất kể từ khi đồng Euro được đưa vào sử dụng năm 1999. Tính ra trong năm 2007, USD đã mất giá 11% so với EUR. Ngoài ra, USD còn là thước đo của một loạt các hàng hoá đặc biệt, có giá trị cao và rất nhạy cảm như vàng và dầu lửa, sự cắt giảm lãi suất của FED lần này đã khiến cho giá vàng và dầu lửa ngày càng leo thang và đạt mức kỷ lục. Vàng đạt 848USD/oz, mức cao nhất kể từ 1980 còn giá dầu đạt đỉnh điểm 99.29 USD/thùng.

EUR và GBP

Biến động ngược chiều với sự giảm lãi suất của FED, 6/6/2007 ECB đã tăng lãi suất đồng EUR từ mức 3,75% lên mức 4%. Đây là mức tăng lãi suất cao nhất của đồng EUR trong nhiều năm qua để hạn chế tình trạng lạm phát đang gia tăng tại quốc gia trong khu vực.

Ngày 18/12, Ngân hàng Trung ương Anh (BOE) đã quyết định cắt giảm 25 điểm phần trăm lãi suất cơ bản, từ 5,75% xuống 5,5% do nhận thấy sự biến động xấu đi của nền kinh tế khi BOE thực hiện chính sách thắt chặt tín dụng.

Tình hình lãi suất tại các ngân hàng trong nước

Lãi suất VND

Trong suốt năm 2007, lãi suất cơ bản mà Ngân hàng Nhà nước (NHNN) đưa ra luôn trong tình trạng ổn định. Lãi suất cơ bản của VND được duy

trì tại mức 8,25%/năm. Lãi suất tái cấp vốn đối với các tổ chức tín dụng là 6,50%/năm, lãi suất chiết khấu là 4,5%/năm. Và theo quyết định số 3096/QĐ-NHNN thì mức lãi suất này vẫn được duy trì trong năm 2008. Do đó, những biến động lãi suất trên thế giới dường như ảnh hưởng không nhiều đến lãi suất Việt Nam.

Mở hàng lãi suất 2007 là Ngân hàng Kỹ thương (Techcombank) với quyết định tăng lãi suất “Tiết kiệm điện tử”, áp dụng ngay từ ngày đầu tiên của năm (1/1/2007). Tuy nhiên, trong suốt 6 tháng đầu năm tình hình hình lãi suất tiết kiệm tại hầu hết các ngân hàng thương mại (NHTM) lại khá ổn định.

Tới tháng 7 và tháng 9/2007 lãi suất lại bắt đầu có sự biến động mạnh. Hàng loạt các NHTM điều chỉnh giảm lãi suất tiền đồng (giảm từ 0.01%/tháng đến 0.1%/tháng), trong đó, khối NHNN cũng giảm lãi suất đáng kể. Đặc biệt là NH Công Thương (ICB) giảm cao nhất (0.1%/tháng ở kỳ hạn 1tháng), Techcombank kỳ hạn 3 tháng (0.55%/tháng) và VCB giảm 0.6%/tháng ở các kỳ hạn 2 tháng và 36 tháng. Ngoài ra, NH Đầu tư và Phát triển (BIDV) cũng giảm lãi suất ở một số kỳ hạn. Theo một số NH thì việc tăng tỷ lệ dự trữ bắt buộc tiền đồng của NHNN từ 5% lên 10% và chỉ thị 03 của NHNN về việc hạn chế cho vay đầu tư chứng khoán khiến cho đầu ra của các NH bị hạn chế cùng với việc chính phủ bỏ tiền mua gần 7 tỉ USD để bổ sung dự trữ ngoại hối vào đầu năm làm cho lượng tiền đồng trên thị trường khá dồi dào, chính những điều này đã tạo nên một làn sóng giảm lãi suất tại các NH.

Vào những tháng cuối năm, một loạt các NHTM đồng loạt tăng lãi suất và đã vượt xa mức lãi suất cơ bản mà NHNN đưa ra là 8.25%/năm. Việc điều chỉnh tăng lãi suất này theo các NH là do trong giai đoạn này nhu cầu tiền đồng tăng mạnh. Một trong những nguyên nhân khiến cầu tiền tăng là do nhu cầu mua sắm tết của người dân tăng cao đã đẩy mạnh cho vay tiêu dùng tại các NH. Bên cạnh đó, các doanh nghiệp đang cần tiền để chuẩn bị hàng phục vụ tết Nguyên đán đáp ứng nhu cầu mua sắm tết của người dân. Ngoài ra, do nguồn Kiều hối năm nay tăng mạnh (trên 5.5tỷ USD) và xu hướng bán ngoại tệ để nhận VND tăng cao nên các NH cần phải tăng lãi suất để huy động thêm tiền đồng. Dẫn đầu việc tăng lãi suất trong khối NHTM cổ phần (NHTMCP) là NH An Bình (ABBANK) với mức lãi

suất tiết kiệm vượt trên 10%/năm và tăng đều ở tất cả các kỳ hạn. Mức tăng cao nhất là 0,6%/năm cho các kỳ hạn 3 tháng và 15 tháng, tăng tương ứng từ 7,92%/năm lên 8,52%/năm và từ 9,12%/năm lên 9,72%/năm. Các kỳ hạn 9 tháng, 10 tháng có mức tăng là 0,54%/năm, tăng tương ứng từ 8,52% lên 9,06%/năm. Ngoài ra, ABBANK còn điều chỉnh tăng lãi suất cho các kỳ hạn 6 tháng, 18 tháng và 24 tháng với mức tăng là 0,48%/năm, tương ứng các lãi suất sau khi tăng lần lượt 8,76%/năm, 9,84%/năm và 10,08%/năm. Đây là lần điều chỉnh lãi suất thứ 4 của ABBANK trong năm 2007 nhằm cân đối nguồn vốn để phù hợp với sự phát triển, vận động của thị trường vốn và thị trường tài chính chung.

Kế đến là NH ngoài quốc doanh (VP Bank) điều chỉnh tăng lãi suất với mức tăng từ 0.01%/tháng đến 0.07%/tháng, SeABank cũng từ mức 0.02%-0.09%/tháng, Ngân hàng Quốc tế (VIB Bank) cũng tăng lãi suất huy động tiết kiệm VND thêm 0,6%/năm. Một NH nữa cũng tăng lãi suất đợt này là Ngân hàng Sài Gòn Thương Tín (Sacombank) tăng từ 0,02% đến 0,05%/tháng theo từng kỳ hạn.

Với trào lưu tăng lãi suất của khối NHTMCP, các NHTMNN vẫn duy trì mức lãi suất của mình và không có động thái tăng lãi suất vào cuối năm. Đáng chú ý nhất là trong suốt năm 2007, chỉ có 2 NHTMCP lớn là NH Á Châu (ACB) và NH Đông Á (EAB) lãi suất không hề biến động và vẫn duy trì ổn định cho đến thời điểm này.

Vào thời điểm cuối năm, khi mà các NHTM phải thực hiện đúng chỉ thị 03, giới hạn tối đa chỉ 3% dư nợ cho vay dùng để cho vay đầu tư chứng khoán, các NH phải thu hồi khoản vay đúng thời hạn. Tuy nhiên, không phải NH nào cũng thực hiện đúng vì nhiều khoản vay thời gian đáo hạn vào năm sau. Do đó, các NH phải tăng dư nợ cho vay bằng cách tung ra nhiều sản phẩm vay bất động sản trung và dài hạn với lãi suất ưu đãi. Điều đó đã khiến cho người dân đi vay nhiều hơn và tăng nhu cầu huy động tiền đồng tại các NH. Theo số liệu thống kê của NHNN, chỉ trong tháng 10 các NH đã cho vay thêm 29000 tỷ đồng, tăng 9.2% so với tháng trước, trong đó tiền đồng chiếm 70%.

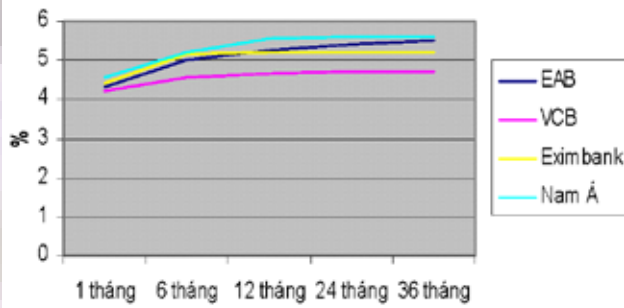
Lãi suất USD

Trong năm 2007, USD giảm giá trầm trọng so với các đồng tiền mạnh khác trên thế giới. Tuy nhiên, tại nước ta, tỷ giá USD/VND vẫn duy trì ổn định xung quanh mức VND 16.000. Không những thế các NHTM còn tăng lãi suất USD do nhu cầu USD của các doanh nghiệp xuất nhập khẩu ngày càng tăng cao. Dẫn đầu về lãi suất USD trong khối các NHTM là NH ICB, EAB, Sacombank, Eximbank, NH Nam Á. So với đầu năm, lãi suất huy động USD của các NHTMCP tính đến tháng 11/2007 đã tăng từ 0,05 - 0,65%/năm. Tăng nhiều nhất phải kể đến NH Đông Á (EAB), Eximbank, Nam Á. Trái ngược với xu hướng đó, VCB và NH Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn lãi suất giảm 0.4% so với đầu năm.

Nguồn: Lãi suất cuối kỳ tại các NHTM-2007
Vào đầu tháng 8, lãi suất tiết kiệm trên thị

lãi suất tiết kiệm USD cuối năm 2007 tại các NHTM

trường có sự biến động mạnh. Trong khi nguồn cung ứng ngoại tệ được nhận định là dồi dào, thì hàng loạt NH đã nâng lãi suất USD. Dẫn đầu là ICB với 5.75%/năm ở kỳ hạn 48 tháng. Đồng loạt tăng lãi suất ở tất cả các kỳ hạn là Eximbank, Techcombank, BIDV... Ngân hàng Phương Nam (Southern Bank) tăng lãi suất tiền gửi tiết kiệm USD đối với cá nhân, tăng tới 0,5%/năm. Ngân hàng Nam Á cũng tăng lãi suất huy động USD lên mức khá cao... Đây là đợt tăng lãi suất tiết kiệm USD khá đồng đều của các ngân hàng. Có sự tăng lãi suất này, theo các ngân hàng là do nhu cầu ngoại tệ của doanh nghiệp ngày càng tăng cao để đáp ứng nhu cầu nhập khẩu, tổng lượng cung cầu USD tăng lên, doanh nghiệp phải tăng huy động để đáp ứng. Ngoài ra, do nhu cầu cạnh tranh lãi suất trên thị trường, khi một số NH lớn tăng lãi suất thì các NH nhỏ cũng buộc phải tăng theo để cạnh tranh

Vào những tháng cuối năm khi mà FED cắt giảm lãi suất xuống còn 4.25% thì một số NHTM đã có xu hướng giảm lãi suất do lãi suất tại tất cả các NH đều tăng cao hơn lãi suất của FED. Tuy nhiên, hiện nay nhu cầu về ngoại tệ trên thị trường vẫn có dấu hiệu tăng trong tháng còn lại của năm (âm lịch). Một phần là do các nhà nhập khẩu hàng hóa phục vụ dịp Tết Nguyên Đán cần vốn ngoại tệ để thanh toán hàng hóa. Bên cạnh đó, các hợp đồng mua bán thường được tất toán vào dịp cuối năm nên các doanh nghiệp cần ngoại tệ để thanh toán. Do

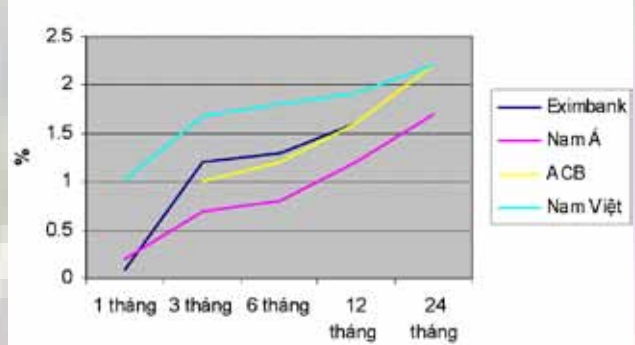
đó trong tháng cuối năm, chỉ có Eximbank là giảm lãi suất huy động USD do NH này đã tăng lãi suất 5 lần trong 2007.

Lãi suất tiết kiệm vàng

USD giảm giá trầm trọng cũng đồng nghĩa với giá vàng leo thang. Trên thế giới, vàng đã đạt mức kỷ lục trong vòng hàng chục năm qua. Cùng với sự biến động của thế giới thì ở nước ta, vàng khiến cho nhiều người lo sợ cũng khiến cho những người nắm giữ vàng không khỏi vui mừng. Đầu năm 2007, vàng đạt ngưỡng cửa 1200000đ/chỉ thì vào dịp cuối năm giá vàng đã leo đến hơn 1600000đ/chỉ.

Trước sự biến động tăng kỷ lục của giá vàng thì nhiều NH đã tăng lãi suất tiết kiệm vàng. Đi đầu trong việc tăng lãi suất này là Eximbank vào thời điểm giữa tháng 12/2007 đối với cá nhân ở tất cả kỳ hạn, với mức tăng từ 0,1-0,5%/năm. Trong đó, kỳ hạn một tháng tăng lên 0,2%, kỳ hạn ba tháng lên 1,2%, kỳ hạn sáu tháng lên 1,3%, kỳ hạn chín tháng 1,4%, kỳ hạn 12 tháng 1,6%, kỳ hạn 18 tháng 1,7%, kỳ hạn 24 tháng 2,2%, 36 tháng 2,4% và 60 tháng 2,5%. Với mức lãi suất tiết kiệm mới, Eximbank đã lọt vào top năm ngân hàng cổ phần có lãi suất cạnh tranh nhất so với mặt bằng lãi suất hiện nay cùng với Đông Á, Phương Nam, SCB và Việt Á.

lãi suất tiết kiệm vàng tại các NHTM

nguồn: lãi suất tiết kiệm vàng tại một số NHTM-2007

